

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beigtatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
				Egész évre	6 frt — kr
				Félévre	3 „ — „
				Évnegyedrre	1 „ 50 „
				Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.	

Eszrevételek a tervelt kolozsvári állatkiállításra.

SZENT-BENEDEK, 1881. novemb. 28.

Olvasván a „Szolnok-Doboka“ közelebbi számában báró Bánffy Adám és Sigm ond Dezső felhívását gazdaközönségünkhez, nem tehetem, hogy abbeli örömemnek kifejezést ne adjak, melyre fentisztelt urak életrevaló eszméje indított. — Magam részemről a legmelegebben pártolom a javaslatot, melylyel előnkbe lépnek és akkor midőn nagyrészt csak azon bajok felől hallani meddő panaszoakat, melyekkel gazdáinknak küzdeni kell, jól esik egyszer olyant is hallani, minek törekvése, gazdaságunkban és kétségtelenül annak legfontosabb részében állattenyésztésünk terén, haladást, előmenetelt eszközölni.

Tökéletesen hiszem, hogy állattenyésztésünk felvirágoztatására egy Kolozsvárt létesítendő állandó állatkiállítás, mint a tervezet körül írja, jelentékeny, mondhatom nagy horderejű eredményt fog maga után vonni, és hiszem, hogy úgy a magas kormány kellő mértékbeni támogatása, valamint gazdaközönségünknek jól felfogott érdeke és érdeklődése nem fog késni, és fentisztelt urak felhívása víszhangra találand.

Vasúti összeköttetésünk és azon bizonyára kieszközölhető olcsóbb szállítás, könnyen lehetővé fogja tenni gazdáinknak és első sorban a kisebb tenyésztőnek, — gonddal, észszerű és alapos számíttással nevelt állatját bevinni, hól esetleg értékét fe-

lülmuló, minden fáradságát, szorgalmát és költségeit megtérítő díjban részesülve, még azt magas árban el is fogja adhatni, a hogy meggyőződése szerint, jeles tenyészállatok beszerzésére ottan nekünk alkalom fog nyilni. Az 50 frtban meghatározott részvény, melyet 10 frtos részletekben 5 év alatt fizetnénk be, oly csekély, hogy nem kételkedem, miszerint minden kisebb tenyésztő, csak jól felfogott érdekből is, nem fog késni e vállalat létesítéséhez hozzájárulni, és így annak sikere el nem maradhat, már pedig minél fényesebb az, annál nagyobb mindnyájunk haszná.

Mindezekután azonban ki kell jellentem, — mi ellen az előttünk fekvő tervezet sem szól — hogy fen kívánom tartani az eddig is az állam által gyakorolt vidéki kisebb díjazásokat, melyeknek első sorban célja, a közvitézt, a parasztgazdát serkenteni és biztatni, hogy gond és szorgalommal — közvetlenül ömaga hasznára — egy szersmind országos érdekü okszerü állattenyésztésünket alapján előmozdítsa és országossá tegye; ennek fejlesztése, nemesítése és tökéletesbítése feladata a Kolozsvárra tervelt állandó állatkiállításnak. —

Föl tehát gazdatársaim! Karoljuk fel ezen életrevaló eszméjét br. Bánffy Adám és Sigm ond Dezső úrának, melylyel előnkbe lépnek és egész búzgósággal támogatván őket nemes törekvéseikben, emeljük állattenyésztésünket oda, hól e tekintetben a világ első állama a „nagy Anglia“ áll.

Gr. Kornis Viktor.

Deés város képviselő-testületi gyűléséből.

Folyó hó 23-án és folytatva 24-én tartott képviselő-testületi gyűlésben tárgyalt ügyek közül felemlítendőnek tartjuk:

1. Az év vége felé közeledvén a hatóságok költségvetéseik megállapításával foglalkoznak, városunk költségvetését is beterjesztvén a tanács, az annak megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése vétetett tárgyalás alá. Ezen jelentés a mutatkozó hiánylat fedezésére szükséges rovatall lehető le szállítása tekintetéből, oly törléseket is hozott indítványba, melyek a város fejlődésére hátrányosak lehettek volna. Jelesen a többek közt a város által tartott három ökrös fuvar, mely a kövezés, utcák szabályozása s lehető építkezéseknél a gyenge közmunka fuvar mellett mulhatlanul szükségeltetik. Ezen tárgy fölött hosszas és élénk vita támadván, a többség annak megtartását elhatározta, azonban a bizottság által ajánlott több törlések után következő képpen állittatott össze u. m.

Rendes szükséglet . . . 40.702 frt 13 kr.
Rendkívüli szükségletek . . . 8829 frt 31 kr.

Előirányzott szükséglet összesen 49.531 frt 44 kr

Rendes bevételek:

28.664 frt törzsvagyon után
kamatban 1446 frt 97 kr,
Haszonbérékből 28.624 frt 11 kr.
Illetékekből 2652 frt — kr.
Mult évi cselekvő hátralékekben 5091 frt 16 kr.

Összesen 37.814 frt 24 kr.

Rendkívüli bevétel, melyben községi rovatall 23%-al vétetett fel, tesz 11.717 frt 20 kr,

Tehát az előirányzott bevétel 49.531 frt 44 kr.

2. Ugyancsak a képviselő-testület kebeléből kiküldött bizottság jelentése alapján elfogadtatott a hágoi malom gát nélküli forgóvá lenndő átalakítása és 8 évenát 300 frt évi bér mellett az Anka György vállalkozó és haszonbérlelővel kötött szerződés megerősítés végett Szolnok-Dobokamegye bizottságához felterjesztetni határoztatott.

3. Tudásul vétetett a megye bizottságának

A „SZOLNOK-DOBOKA“ tárczája.

A deési ev. ref. egyházközség történetéből.

IRTA KÁDÁR JÓZSEF.

VII.

Az egyház a külfény helyett az ész a természetszerűség elvét látszék követni. Kegyeségében ugyan nem tagadta meg magát, áldozott most is mint régen, csak nem azzal a nézettel. És ez áldozatra nagy szükség volt, mert az 1556. nov. 25-től dec. 7-ig Kolozsvárt tartott országgyűlésen az egyházi javak világiasítását vagy elvételét kimondották, az akkor élt kath. püspököt Bornemissza Pált elűzték; az egyház és a szerzet vagyonát az állam részére lefoglalták, melyből egy rész később visszakért az egyház birtokába, másik része a városé lett, a többit a fejedelem egyes hű embereinek adományozá. Így jutott az egyesült zugó Szamospartján levő Ágoston szerzet és az Ovárban levő kápolna összes jövedelmével váradi várparancsnok somlyói Báthori Kristóf, István és Endre birtokába. Nagyrész a Hagymásiaké lett, kik szintén ajándékoztak belőle egyes hű embereiknek. Ezt megelőzőleg a város oly nagy örömnapot ünneple és ére meg, minőt keveset számlál történetében. A Martinuzzi fortély a kijátszása által trónjától megfosztott

s elűzött királynő — Báthori István, később fejedelem és lengyel király, két oláh vajda, török küldöttség, egyházi és világi főur kíséretében, — fiával 1556. október 21-én Deésre érkezett, itt e város falai, Erdély főurai, ország tanácsossai s a nemzet örömrivalgásai között Petrovics Péter üdvözölte s miután itt egy napot és éjet töltött, s megpihent, október hó 22-én déletán 2 órakor elbucszott, s utját nagyszerű diadal menettel Kolozsvár felé vette, hol a trón erősítésére tarták ez ország történetében örökké emlékezetes országgyűlést.

Az egyház hajóját e városban, mely akkor 1743. évig egy volt az ekklezsiáival, a fő patronuson kívül, annak nagy hirű papjai s a városi tanács vezették. Azonban Hagymási az egyház fővédőjének 1577-ben történt halála után sülyedni kezdett, a végpusztulástól csak a Bethlenek és Rákócziak mentették meg.

A város az egyházzal kezert fogva, hogy az ősi emléket teljesen végenyészert ne érje, megújították több történetirő állításai után az Ovárban lerombolt s oda ajándékozott kápolnát, melyet nem mint a monda tartja, hanem a valószínűség bizonyosságával bíró tény, Szent-István 1002 — 3 seregével itt járta tesz nevezetessé. Ők eskakis mint keresztények imádkozhattak az Istennek háromszori segítségül hívásával — mert az ősi magyaroknak nem volt háromságok — mint a felirat mondja: „Oh Isten! engedd e földet elfoglalnunk!“ t. i. hogy a keresztény egyház számára megnyerhessék. Szent István alapította kápolna volt ez.

Mit a Mongol dúlás lerombolt, újra felépíték, de más fordulatot adtak a dolognak s más emléket, történetet kötének a helyhez és kápolnához. Deési Joó Lukács unitárius pap és Kovács bíróságában megújíták, Heltai stbek alapján az utódok emlékére ellátták felirattal is. A valót csak a második 1758-iki javítás alkalmával deríték ki s hozták helyre.

Az egyház az unitárius király halála után nem zavartatott meg békés életmódjában s gyarapithatta egyházi vagyonát, mely Báthori István „kegyes emlékével“ van összefűzve, ki az egyház számára Kereszturi Kristóf hive által ajándékoz egy kőházat a Kispiacz-utczában, (?) a hozzá tartozó Cziczhegyen levő szőlővel, szántok s más jövedelmeivel.

A vallásujítás után az ekklezsia és városa a romladozni kezdő felső templomot (így nevezék ekkor, ezelőtt „István templom“) megjavították mint a templom torony felől való részén ma is I. sz. a. látható: MDLXXXVIII. Ezután az egyház meglevő vagyonát akarák biztosítani, egy küldöttséget küld Báthori Endréhez e végett, ki 1599 július 20-án mind az 5 alapító levelet megerősíti.

Ezután elborul a láthatár az egész ország felett. Siralomra fordul az egyház és város öröme. Básta és Mihály vajda korszaka, mint pusztító ár teszi semmivé a jólétnek örvendő helységeket. Hadaik nyomát pusztulás követi. Félelem, rettegés és kétségbeesés közt menekülnek a városok és falvak lakói a gyilkosok elől az erdőbe,

azon határozata, mely szerint Deés város közönsége és Lénaszi Bertalan között, a vasuti indóház közelében építendő vendéglő felett létrejött szerződés jóváhagyatva lett.

4. Több malatói lakós azon kérése folytán, hogy utcáik kijavíttassék: elfogadtatott és a tanács utasítva lett azt a jövő 1882-ik évben okvetlenül eszközölni.

5. A tanács előterjesztést tesz a cukor- és kávé fogyasztási adóra nézve, melyszerént a városra utalt 2400 frtnak a felsőbb hatóság 2000 forintali leszállítását a felfolyamodás következtében engedélyezte. Ezen összeg is terhelőnek találtatott, s jelesen az egyes kereskedők folyamodása következtében a felszólamlási bizottság megalakítása lett szükségessé, abba a város érdekét képviselni helyettes ügyész Nagy Miklós küldetett ki.

6. A méntelep mellett levő szajkapataki hid — melynek átalakítása és járdával való ellátása a szamos-völgyi-vasut megnyitása következtében, a biztos és könnyű közlekedés tekintetéből nagyon kívánatos volt és e mellett a város díszítésére is szolgál, és a mely megyénk főispánja által kezdeményeztetett, a lapunk 45. számában közlöttnyilt számadásból láthatólag, — fedezetlen maradt költségeinek behozatalára újabb gyűjtés határozatott azon kijelentéssel, hogy a gyűjtés után még netalán hiányzó összeg a város által fedeztessék. Ezekután még több inkább magán érdekű tárgy lett elintézve. —y

Megyénk közigazgatásának 1883-ik évben leendő háztartási költsége.

Megállapított szükséglet 1881-re: 54,540 frt. Az új javaslat szerint elő van irányozva 65,580 frt, mely következőleg oszlik el:

A tiszti-, segéd- és kezelő-személyzet fizetése. I. A központban. a) Tiszti személyzet. Alispán 2000 frt, főjegyző 1400, I. aljegyző 1000, II. aljegyző 800, III. aljegyző 600. tiszti ügyész 1100, főorvos 800, pénztárnok 1000. alpénztárnok (ellenőr) 800, számvevő 1000, alszámvevő 800, árvaszéki elnök 1400, 3 árvaszéki ülnök egyenkint 1000, együtt 3000 forint, jegyző 800 forint, könyvvezető 800, állatorvos 400, levéltárnok 800, allevéltárnok 600 frt. b) Segéd- és kezelő-személyzet. Irodaigazgató 700, iktató a közigazgatásnál 600, kiadó a közigazgatásnál 600, 6 őrök 3 500, 3 400, együtt 2700, 3 díjnok egyenkint 360, együtt 1080, könyvművész 500. Összesen 25,280 frt. II. A járásokban. 6. szolgabíró egyenkint 1000, együtt 6000, 6 szolgabírósegéd egyenkint 700, együtt 4200, 6 szolgabíró őrök egyenkint 400, együtt 2400, 6 szolgabíró díjnok egyenkint 360, együtt 2160, 6 járási orvos egyenkint 400, együtt 2400. Összesen 17,160 frt.

A tiszti-, segéd- és kezelő-személyzet mellékhajlékai. I. A központban. a) Tiszti személyzet. Alispán, lakpénz 400, utiátalány 400, együtt 800, főjegyző lakpénz 300, I. aljegyző 200, II. aljegyző 200, III. aljegyző lakp. 200. tisztiügyész lakp. 300, főorvos uti átalan 300, pénztárnok lakp. 300, alpénzt. (ellenőr) lakp. 200, számvevő

lakp. 300, alszámvevő lakp. 200, árvaszéki elnök lakp. 400, 3 árvaszéki ülnök egyenkint 300, együtt 900, árvaszéki jegyző lakp. 200, könyvvezető lak.200, állatorvos, uti átalan 200, levéltárnok, lakpénz 200. b) Segéd- és kezelő-személyzet. Iroda-igazgató, lakp. 150, iktató a közigazgatásnál lakp. 150, kiadó a közigazgatásnál lakp. 150, 6 őrök, lakp. egyenkint 100, együtt 600 frt. — Összesen 6450 frt. — II. A járásokban 6 szolgabíró, — irodahelyiség, uti átalan egyenkint 620 frt, együtt 3720, 6 szolgabírói segéd, lakp. egyenkint 150, együtt 900, 6 szolgabírói őrök lakp. egyenkint 100, együtt 600, 6 járási orvos, uti átalan egyenkint 150, együtt 900 frt. Összesen 6120 frt.

A közbiztonsági személyzet fizetése és a szolgák bére. Szolgaszemélyzet. Házfelügyelő (kapus) 400, 8 központi hajdu (hivatalszolga börtönőr) egyenkint 240 fiz., 40 lakp., együtt 2240, 8 tiszti hajdu, 2 180, 6, 120, együtt 1080 frt. Összesen 3720 frt.

A közbiztonsági személyzet és a szolgák mellékhajlékai. Szolgaszemélyzet. Ruházat. A 17 tagu szolgaszemélyzet évi ruhailletményére 850 ft.

Hivatal helyiségek bérlete. 6 szolgabíró részére hivatal helyiségekre á 100 frt, 600 frt.

Dologi kiadások. Irodai szükséglet, utiköltségek és napidíjak, megyei épületek fentartási költsége, egyéb rendszeresített kiadások, előre nem látott költségek együttesen 5400 frt.

Szinészet

Deés, 1881. nov. 29.

A színpad az élet folytatása, melynek deskáin annak a művészet alkotta jeleneivel találkozunk. A mult hó 26-án adatott „Proletárok” színművében Csiky Gergely a humor szellemes mezében mutatá be e modern világ egészen új jellemait. Nálunk a még nem rég mult időben egészen ismeretlen vala a társadalomnak ezen új követelő osztálya. A proletárokat csak névről ismertük, azon rétegét a társadalomnak, mely él, követel és fényel, tényleges alap és biztos fenntartó forrás nélkül, mely igényeinek valószínűsítésében az eszközöket illetőleg nem igen válogatos. Azonban mi a meggyőződésben vagyunk, hogy Csiky Gergely művészi alkotásában e sikerült művében ez osztályhoz sorozható oly alakokat mutat be, melyek a mi társadalmunk dicséretére legyen mondva, még nem szerepelnek. Egy Zátanyi Benecze, — melyet Kendy intrigue jelleméből kivetköztetve comis alakban tüntete föl — nálunk a ritkaságok közt is alig található, ki házasságokat köt és bont, hogy azok fölbontása által szerzett nyeresényéből dandy életét folytathassa. — Szedervári Kamilla, Leövei Ilka, egy azon már nem ritka jelenségek közül, a kit a nagyzás hobortja tett tönkre, a ki a megbukott fényes háztartás romjából megmaradt kopott butorok közt sem tudja feladni ambícióját, kia tisztességes koldulás mellett, még Irén nevelt leánya, melyet Rott Mari érzeménnyesen szeméyesite, daczára annak, hogy a tulhaladott életkor színlelése még a színpadon se sikerül

mindig, kinek férjhez adásával is nagysága üzemeit keresi, melybe Püspöki, mint Mosolygó Menyhért hű segítsége. Ez a darabnak azon egyetlen alakja, melyet népünk már rég ismer, és széles jó kedvében „penna rágónak” szokott nevezni, kinek az arcán viritó borvirág s füléhez helyezett tolla elárulja jellemét. A darabnak igen rokonszenves alakja Darvas Károly földész szüléknek gyermeke, ki szorgalom által magát felküzdvé, tehetsége és képessége dacára is a protectio hiányában nem képes magát érvényesíteni. Az e feletti nemes indignatiót Szabadhegyi igen sikerülten hangsúlyozá. Még fölemlítjük Tomanóczyt, mint Tulipán szabót s nejét Havinét, mint a darabnak igen két mulatságos alakját, torz uraskodásukban mind toletjekre, mind maguktartásukra vonatkozó nevetséges módoruk által.

Vasárnap adatott Sardou három felvonásos vigjátéka: „Váljunk el, a színpad szerént közkiáuatra másodsor: Azonban ezen közkiáuat saajátságosan nyilatkozott az ürességtől ásitó színteremben. Színházunknak csaknem egy látogató közönsége lévén, az igazgatónak ezek irányában nem nagy tapintatára mutat, rövid időköz alatt ezen darab ismétlése, mely első alkalommal is csak középszerű sikerrel vala adható. Az ily eljárás közepette nem tudjuk, ha vajjon a közönség, vagy az igazgató siettetni kifejezni az óhajt: „váljunk el.”

Ezután következett Prielle Kornélia urnó vendéjátéka, ki „Alfons ur” és a „Holt szív” színművekben lépe fel, nagy közönség tapsai közt, kétszeresen felemelt helyárok mellett. Nemcsak városunk, hanem a megye műpártoló közönsége előtt eléggé ismeretes, főleg a hetvenes években körünkben működéséből, midőn elsősorban lelkes műkedvelőink vendége vala, mely alkalommal a kitüntetések minden nemével el lett árasztva.

Az „Holt szív” színűben mult hó 30-án a Bényei színtársulata közreműködésével Szamosújvárt lépe fel s ezzel alkalmat szolgáltatott e lelkes város közönségének is „a kitűnő salonszínművésznők” elismerése babérkoszoruját nyújtani, melynek kifejezést is ada egy nagyon csinos, élővirágokból kötött bokréta átnyújtásával. Azonban a színház nem vala a közönség által teljesen megtöltve, jóllehet, hogy az ünnepelt művésznő körükbe érkezésének hírére, a leendő előadásra tömegesen jelentkeztek az előjegyzések, azonban a kihordott színdulákból látván, hogy színigazgató Bényei a belépti-jegyek árát tulságosan felcsigázta, ebbeli méltatlankadásuk következtében sokan vissza maradtak. Igen, mert örménypolgártársaink sokkal praktikusabbak, hogy sem a művészet ürügye alatt is engednék magukat tulságosan megsarcolatni.

H—ty—

IRODALOM.

„A művészet remekei” cím alatt Divald Károly Eperjesen, a legnagyobb művészek alkotásaiából. — szobrok és képekből egy fényképnymat-

hol gyökerekkel, makkal, sőt saját embertársaik hullájával tengeték nyomoru életüket, hogy elkerüljék a borzasztó éhhalált. De a sok vadttatár, rácz, oláhad s hajdu ott is felkeresé s a legiszonyubb kinzások közt legyilkolták. Jobb érzésű ember irtozik ezek kegyetlenségeit elmondani. Az otthon maradtakat a legkikeresettebb kinzások közt égeték, öldöklék, nem is említve a nőnemet. E keserűség poharából bőven kijutott a deésieknek is. Báthori Zsigmond Bástát üldözőbe veszi a kiegyezkedés alkalmával 1601-ben; ez a város felett egy hegyen (Rózsahegy) erősen elánczolja magát, s ott marad, míg az országnak pusztulását okozó Báthori, seregével elvonul. Alig várja ezt, mint hiéna csap le e városra, éget, rabol, öl, gyilkol, a lakósok egy része menekül ugyan, de utól érik, éltők s javaiktól fosztják meg.

A kegyetlen pusztítás nyomait a pusztán maradt s leégett házak kormos falai s néptelensége rémülve hirdeté. A haramia ráczság, vallonok, hajduk vandal tette iszonynyal tölté el a kevés életben maradt lakókat. Nem kedveztek még az Isten házának sem, leégették, pusztává tették az alsó templomot, (Mária templom, a szerzeté volt) hogy többé soha fel ne épüljön. E nehéz idők s háboru okozta sulyát Deés több alkalommal kinosan érezé.

Néptelenné lőn a város most másod ízben, s hallgató nélkül valóvá az egyház. Ily körülmények és viszonyok közt ki gondolhatna a templomozás és iskolázásra, a sirás és jajgatások kö-

zött, csak hogy most már azok is ritkák lettek, elnémitotta a fájdalom s a kinteljes halál.

A vagyonos szomszéd községek lakói kiölettek, Bástá és Mihály vajda temetőt csinált belőlük s belé temeté az ország magyarságának nagy részét,

A régi magyarok lakta községek, csak névben vannak még meg; lakói más nyelven beszélnek. Egy-egy templomrom látszik még itt-ott e gyászskorszakból; idővel ez is megsemmisül, s emléke sem marad.

A gyilkosok dühétől megmenekedett néhány városi — állítólag 63 — lakos elhagyott, de felégetett lakhelyéhez visszatért; Az 1602-ki nagy kegyetlenségeket is megkellett érniök, halálküzdelmek közt szerzett vagyonát s gyűjtögetett gabonáját, nem érzi e városba biztosítva többé, a rabló elől Beszterczére viszi, mert Bástá a vandal vezér, 1603. országgyűlést hirdet, mely alkalommal nemcsak megkegyelmez a megmaradottaknak, hanem a város szabadságait is megerősíti. Csak hogy kevesen voltak, kik e keserű kegyelmet megérhették.

3. AZ ISKOLA.

A hitujítás érdeke szükségessé tette a tudomány fejlesztését. Utat kelle nyitni, hogy a nép a szent-írást olvashassa s egyes hitfelekezet által elfogadott, megállapított hittételeket tanulmányozhassa, ezt pedig csak az iskolák csepegtethetnék be az egyház jövődöbeli tagjaiba. Minden felekezetnek érdeke parancsolta egyháza híveinek tudományos kiképzését; reformáltak a

tanügyet, ujitást hoztak be az iskolákba is. Ez egyház a reformatió után is megtartotta jó karban lévő iskoláját.

1566 után, midőn az egyház s az egész város az unitáriusok hitelvé fogadta el, beregszói Hagymási Kristóf, az akkori főurak szokása szerint felekezeti egyháza számára Deésen közép-tanodát (gymnasium) állit fel, mely a mostani ev. ref. fiu-iskola helyén feküdt, hol romja II. Rákóczi György fejedelem konyhája mellett még akkor megvolt, melynek erősítésére a szomszédos Deés-Aknán is létesit egyet, saját vagyonából hozva meg áldozat készségét. Azt írják róla, hogy szépen virágzott, népes és látogatott volt. Ide jöttek tudomány szomjas lelkök kielégítésére nemcsak e város, hanem az egész egyházkerületből (dioecesis), mely a Szamos mindkét partján a Sajó és Besztercze vidéki egyházakból állott. Kik voltak ez intézet tanítói s mennyire tanítottak benne adataink nincsenek. Pusztulása ideje Bástá Magyarországot öldöklő s e várost elpusztító korára esik. A pusztulás után is tengődött ugyan, de 1638. jul. 1—8 deési complatio előtt és után több magyarországi ref. vallásu lakos telepítettvén le, végkép elenyészett; e felekezet kevés számra leapadván egyházát, iskoláit fen nem tarthatta, a reformatus egyházba beolvadt. Az iskola az öreg pusztá templommal együtt az ev. ref. egyháznak lett átadva, a mint az Aprobata Regni Transylv. I. rész. 1 cim. VI. cikk mondja, a nagy reformatus fejedelem I. Rákóczi György idejében.

(Folyt. köv.)

lokban (phototipia) kiállítandó diszes albumot ad ki. A melyre vonatkozó előfizetési felhívást midőn lapunk mai számához mellékelve t. olvasóinknak megküldjük, az abban körvonalozott közművelődési cél érdekében is a közönség figyelmébe ajánljuk. Az első füzet remek kiállításban megjelent és Eperjesi István — deési könyvkereskedőnél — hol egyszerűsind megrendelést is lehet tenni — megtekinthető.

A *Tetty* féle közigazgatási nemzeti kalendárium mely szerkesztőségünkhöz beküldetett jóval felül mul minden eddigi hasontárgyu művet. Nem is szólva ama számos hasznos tudnivalóról, mely naponként ad tanácsot egyben másban, fölvéve látjuk hazánk közigazgatásának minden ágát az udvartól elkezdve le egészen a legalárendeltebb hivatalig. Ara 80 kr. Kötve 1 frt.

Abafi Lajos „Nemzeti Könyvtár“ című pártolásra méltó vállalatából újra megjelent hét füzet ugyanis 93—100-ig, vagyis az új folyam 13—20. E füzetekben befejezést nyer Vajda János összes költeményeinek második kötete, s ezzel e becses munkát immár egészen teljesen birják az előfizetők. Befejeztetik továbbá Gaal Józsefnek „Szirmay Ilona“ című érdekes történelmi regénye, valamint dr. Badics Ferencznek szépen irt bevezetése, mely Gaal életét és műveit behatóan ismerteti. Végül vesszük Beöthy László „Goldbach Comp című társadalmi regényének folytatását. Az ár füzetenként 30 kr. a diszes kiállításához képest igen olcsónak mondható. 12 füzetre 3 frt 60 krral előfizetők a füzeteket bérmentve kapják. Ajánljuk a szép vállalatot főleg az olvasókörök figyelmébe.

Vettük a Besinger Zsigmond kiadásában, Mártonffy Frigyes szerkesztése mellett megjelenő „Házibarat“ 9. füzetét a következő tartalommal: „Bűn és bűnhődés, regény König Ágostontól (folytatás); „A malom gazda,“ népregény Gréville Henriktől (folytatás); „A cigány leány,“ alföldi életkép, Mártonffy Frigyes-től (folytatás); továbbá: a képek magyarázata, mulattató apróságok; ház és tűzhely: Miként tudjuk meg hogy a kelme nem hagyja színét? Vizhatlan csizmakenőcs; mint kell az álló vizeket fertőzteleníteni? A varrónő, karcolat; vegyesek; három kép és képes mulattató apróságok. Egy füzet ára 15 kr. Előfizethetni a helybeli könyvkereskedésben. Ajánljuk e tartalomdus rendkívüli olcsóságú lapot a közönség pártolásába.

VEGYESEK.

— *Megyének* közigazgatási bizottsága, rendes hav ülését folyó hó 8-án tartja meg.

— *Tomán József*, ki már több hó óta vezeté a deési pósta hivalt, annak főnökévé lett kinevezve, s így december 1-étől fogva a helybeli pósta államivá lett. Az erre vonatkozó hirdetményt lapunk hivatalos rovata hozza.

— *Szán* az hideg időnk van, a takaró nélküli külvilágot vastag zuzmora borítja, s a keményen megfagyott föld göröngyei közt nehéz, főleg a mezei utakon a közlekedés, s ugy a trágyázás és tűzi fának az erdőkről szállítása csaknem lehetetlen.

— *Városunkban* a közelebbi időben több apróbb és nagyobb betörési kísérletek történtek s ezek közt utóbb a dohány tözsében tett betörési kísérletén a tettesek közül egy elfogatván, ennek nyomán a rendőrség többeket befogatott, s így reméljük, hogy ily féle esetek a békés polgárok nyugalma nem fogják zavarni.

— A *deési* m. kir. távirdahivatal f. december hó 1-től korlátolt napi szolgálatot tart, vagyis nyitva áll hétköznapokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—8-ig; vasárnapokon d. e. 8—9-ig, d. u. 2—5-ig a budapesti középido szerint számítva, melynek következtében Veiszer Terka k. a. távirásznő városunkból elutazott. Ezen nem is várt intézkedés az illető közönségnek nem kis hátrányára lesz, s így az erről vett tudomást sajnálattal vettük, de reméljük, hogy az igazgatóság a helyi viszonyokról is felvilágosítást nyervén nem sokára a teljes nappali szolgálatot vissza fogja állítani.

— A *Beszterce*-marosludasi-vasut érdekében, miniszteri kiküldött biztos Landau Gusztáv a kolozsmegyei főispán elnöklete alatti bizottsággal, a hivatalos vizsgálatot megtéve Besztercén tisztelőkre haquette rendeztetett, honnan visszatérőleg a napokban városunkon utaztak át.

— A *deési* országos vásár alkalmára, a szamosvölgyi-vasut folyó hó 12-től 15-éig, a hétfőies csütörtöki menetrend szerint naponként kétszer közlekedik az egész vonalon.

— *Czakó Károly* honvédszázados úr a polgári-iskola ifjúsági olvasó- és önképző köre könyvtárát újabban is egy kiváló művel gazdagítá. Fogadja szíves adományáért az egylet forró köszönetét. Az ifjúsági Olvasó-kör.

— A *szamos*-völgyi vasut társaság igazgatósága, f. év decz hó 9-én délután 3 órakor rendes ülést tart a vasut tanácskosási termében.

— *Tizezer* darab szép és jó almát szállított Görgény vidékéről Nyárady Gyula szigorló orvos Budapestre eladás végett. — Az új százasok alig egy pár hete vannak forgalomban s már vannak hamisított százasok is. — *Torontól* közgyűlése háromszáz frtot szavazott meg a Szent-István szoborra. — A *debreceni* zsinaton gr. Degenfeld Imre ötezer, Bösörményi Róza debreceni lakosnó pedig ezer forintot ajánlottak fel a domesztika javára. — *Oroszország* költségvetésében a jövő évben nem kevesebb, mint hetvenöt millió rubelnyi megtakarítást terveznek. — *Irlandban* a viszonyok épen nem akarnak jobbra fordulni, mint azt Gladstone nem rég ígérgette. A földliga legutóbb ismét adott ki proklamációt, melyben fenyegetőleg inti a bérlőket, hogy ne merjenek bért fizetni a tulajdonosoknak. — *Strassburgból* a német kormány erőszakos germánizáló intézkedései miatt a lakosság francia érzelmű része, mint sürűbben vándorol ki. — *Mocsáry* Lajos képviselő, ki jelenleg Olaszországban időz, azt írja Turinból, hogy Kosuth viruló egészségben van s oly fáradhatatlanul dolgozik, mint valami ereje javában levő férfi. — *Függetlenségi* párti képviselők népgyűlést terveznek a Hentzi-szobor eltávolítása ügyében. — A *debreceni* zsinat öt alaptörvényt hozott, az egyház-alkotmány, iskolaügy, papválasztás, fegyelmi ügy és közalap (domesztika) ügyében. — *Brünnen* a cseh színházat közönség hiánya miatt végkép bezárták. — *Brassóban* a magyar dalegylet Erzsébet napján jól sikerült dal- és táncestélyt tartott: vagy nyolcszáz vendég volt jelen. — A *román* kamara új ülésszakát Károly király személyesen nyitotta meg trónbeszéddel. — *Bem* tábornoknak szülővárossában: Tarnovban szobrot állítanak, melyet 1883-ban akarnak leleplezni. — *Ujjabb* merénylet riasztotta fel ismét a szentpétervári köröket. Egy kopott öltözetű egyén hatolt be Cserevin tábornoknak, a közbátorsági hivatal főnökének, irodájába és sürgősen beszélni kívánt a tábornokkal. Mikor Cserevin a váróterembe lépett, az idegen rálőtt, de rosszul célzott s a golyó a tábornoknak csak kabátját érte, jobb karja alatt. A merénylet elfogták. — A *török* kormányt élénken foglalkoztatja a Boszniában elrendelt ujoneozás ügye. Legujabban utasította Edhem pasa bécsi nagykövetet, hogy a bécsi kabinetnél az ujoneozási törvény életbeléptetésének elhalasztását eszközölje ki. — A *nihilisták* újabb terveiről kalandos hírek szárnyalnak az orosz fővárosban. Beszélk, hogy a nihilisták léghajón, vagy röpülő gépen akartak behatolni a gacsina kastélyba, hogy a cárt megöljék, vagy pedig foglyul ejtsék. Egy másik hír szerint a merényletet már meg is kísérelték, de meghiusult. A merénylet közöl kettőt elfogtak. — A *triezi* nemzetközi kiállítás jövő évi augusztus hó 1 én nyílik meg s november 15-éig fog tartani. — *Zágrábban* nagy ijedelem fogta el a lakosságot: közel három másodpercig észak-keletről délnyugati irányban tartó földrengés rázkódtatá meg az épületeket. — *Bécsúj-helyen* nagy ünnepélyességgel leplezték le a második József császár emlékszobrát. — *Jovanovics* altábornagy dalmáciai helytartót Kattaroban és Risanoban ünnepélyesen fogadták. — *Bismarch* és a szabadelvű párt közt szenvedélyesen foly a harc a német birodalmi gyűlésen. — *Oroszországban* több helyen újra megindult a zsidóüldözés, a zsidók ismét tömegesen menekülnek. A községek koholt rendeleteket kapnak, hogy a zsidókat üzzék el, a velők kötött szerződéseket bontsák fel. A hatóság eddig tétlenül nézi az izgatást. — A *képviselőházban* végleg megszavazták a kinkinda-becskeréki vasutról s Torna és Abaujmegyék egyesítéséről szóló törvényjavaslatokat.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-dobokamegye alispánjától.
Sz. 12.074.—1881.

Mindenik szolgabírónak.

Az itteni nyilvántartási könyvek tanusítása szerint a községek nagyobb része nem csak a f. évről, hanem az előbbi évekről is hátralékok lévén a körjegyzől nyugdíj illetményekkel s az azokután járó kamatokkal, sőt több község tartozásából, melynek törlesztése az 1878. évvel kezdődik, még egyetlen részletet se fizetvén be, az összes hátralékok oly nagy összegre rugnak, hogy azoknak sürgős behajtása, ugy a magam, mint a körjegyzői választmány felelősségének megóvása végett elődázhatlanná vált.

Ez okból, de más felől a méltóságos báró főispán urtól f. év 1319. sz. a. nyert utasítás következtében is felhívom a címet, azonnal szigoru intézkedéseket tenni az iránt, hogy a járásához tartozó községek a folyó év végéig már esedékesse vált nyugdíj illetményeket és kamatokat

folyó évi december hó 10-ik napjáig mulhatlanul szolgáltatassák be a megyei pénztárba, ellenesetben a hátralékok behajtására a cím költségén annyival bizonyosabban központi tisztviselőt fogok küldeni, mivel a jövő évi január hóban tartandó körjegyzői választmányi gyűlés előtt, mely hivatala van a nyugdíj alap kezelését ellenőrizni, a felelősséget magamra nem vállalom.

Megjegyzem egyuttal, hogy a körjegyzőknél levő hátralékok biztosítása céljából is hasonló eljárást volnék kénytelen alkalmazni, ha a folyó évi 7348. sz. rendeletem nem teljesítették.

Végül figyelmeztetem a címet, hogy jövőre a hátralékok felhalmazódásának megelőzése tekintetéből sziveskedjék folytonos figyelemmel lenni s erélyes ellenőrzést gyakorolni, hogy a szabályrendeletben kitűzött fizetési határidők ugy a községek mint a jegyzők által pontosan megtartassanak.

Deésen, 1981, november 24-én.

Az alispán helyett

Br. Diószegi Géza, főjegyző.

M. kir. postaigazgatóság Nagyszeben.

Sz. 8419.—1881.

Hirdetmény.

A deési póstahivatal folyó évi december 1-től kezdve kincstári kezelés alá vétetik. Ezen időpontól kezdve, ennél fogva a deési póstahivatal a nagyobb összegű postautalványok közvetítésére fölhatalmazott póstahivatalokkal való forgalomban 1000 frtig terjedő közönséges, és 500 frtig terjedő távirati utalványok felvételére és kifizetésére, ugyszintén 500 frtig terhelő utánvételes küldemények közvetítésére van fölhatalmazva.

Budapest és Bécsbe pedig 5000 frtig terjedő közönséges utalványok adhatók föl. Ugyan az naptól kezdve a levél és kocsipostai küldemények kézbesítése kincstári levélhordók által történik még pedig közönséges és ajánlott levelek, levelező-lapok, árumustrák, keresztkötésű küldemények, havi és heti folyó iratokra nézve ingyen, kocsipostai küldeményekért ellenben, ha házhoz hordatnak 3 kr, ha csupán értesíttetnek 2 kr, kézbesítési, illetőleg értesítési díj szedetik.

Ha valaki azt óhajtja, hogy a számára érkezett küldemények a póstahivatalnál egy külön fiókban helyeztessenek el, és abban az átvételig készen tartassanak, a póstahivatal ezen kívánságnak eleget tesz, ha a meghatározott fiók illeték havonként 1 frt félévi részletekben, illetőleg ha a fióknyitás a fél év folyama alatt történik, a fél év végéig még hátra lévő hónapokra előre lefizettetik.

A hetenként többször megjelenő hírlapokat, az előfizetők a póstahivatalnál személyesen, vagy megbízottjaik által ingyen vehetik ki.

Ha azonban valaki a háznál való kézbesítést kívánja, köteles a póstahivatalnál bejelenteni, és számonként 1/2 krnyi díj, azaz havonként 15 krt előre lefizetni.

Mi ezennel közhirrre tétetik.

Nagy-Szeben, 1881. november 26-án.

A m. kir. postaigazgató.

Follért.

Sz. 2537.—1881.

Hirdetmény.

E megye összes kereskedőihez, szatócsaihoz, kézműveseihez, szóval mindennemű vállalat tulajdonosaihoz felhívást volt szerencsém küldeni, melyben mindenkit saját érdekében bélyegkötelezettségének lerovását illetőleg utasítottam. Ennek dacára, és pedig a vagyonosabb czégek tulajdonosai által folyton bélyegtelen számlák és beírási könyvecskék bocsáttatnak ki, bélyegtelen kereskedelmi könyvek, füzetek, ívek használtatnak.

Az 1881-ik évi XXVI. törvényzikk a leírt bélyeg rövidítési ügyekben igen súlyos bírságokat szab ki, mely körülményt van szerencsém azon kijelentéssel közhirrre tenni, miszerint ugy magam, valamint a pénzügyőrség is, megóvandó a magyar államkincstárt a folytonos, némelyek által tervszerűen üzött károsítástól, fennti irányban a legszigorubbán járandunk el; és hogy a hivatoltam törvényeikk 6-ik §-sa nyomán a számlák akkor is bélyegkötelesek, midőn azok kivonatok, vagy jegyzékek, vagy végre levelek alakjában készülnek és mutattatnak be. Ha ezen számlákon, jegyzékeken, üzleti leveleken a kitett összeg utalványoztatik, annak kezelése elismertetik: a számla-bélyeg be-számításával még a II-ik fokozat szerinti bélyegilleték is lerovandó.

Magyar kir, pénzügyőri biztosság.

Deésen, 1881, november 23.

Gáliszer Antal, p. b.

Pályázat.

Az 1879. évi XXXI. t.-cz, 17-ik §-ában megnevezett és hatósági felügyelet alá tartozó erdők kezelésére Magyar-Lápos, Csáki-Gorbó, Deés és Bethlen székhelylyel négy járási főerdési állomás töltendő be.

Ezen állomások mindegyikével évi 800 frt fizetés, — mely fizetés 5 és 10 évi kifogástalan szolgálat után 900 és 1000 ftra fog felemeltetni, — továbbá 100 frt lakpénz és 300 frt utazási és fuvar átalány van összekötve.

Pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az idézett törvényczikk 36 §-ában megszabott kellékek igazolására vonatkozó okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat folyó évi december hó 15-ig Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottságához nyujtsák be.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási erdészeti bizottságának,

Deésen, 1881. november 6-án tartott üléséből. —

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

HIRDETÉSEK.

Sz. 944.—1881.

Pályázati hirdetmény.

Szék városában a város tulajdonát képező két kövü lisztelő-gőzmalomhoz egy gépész szükségeltetvén, arra pályázat nyittatik oly felhívással, hogy az ezen állomást elnyerni óhajtok szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat f. év december hó 15-ig alólirott hivatalhoz beadni el ne mulasszák, mivel a későbbben érkezettek tekintetbe nem fognak vétetni.

Évi fizetés 500 frt, és pedig 300 forint készpénzben, 200 frt terményekbenni járadékban.

A városi tanács

Széken, 1881. november 29.

A polgármester helyett

Budai Mihály,
főjegyző.

Szamosvölgyi-vasut.

Sz. 3982.—1881.

Felhívás!

A szamos-völgyi vasut t. cz. részvényesei közül, kik már lejárt részletekkel hátralékban vannak, felhivatnak, hogy hátralékaikat 1881. december 15-ig a társaság pénztárába annál bizonyosabban fizéssék be, mert e határidő eredménytelen lefolytával a kereskedelmi törvény 169 §-sa és az alapszabályok 20-ik §-sa értelmében az egész aláírt összeg és járulékaiknak felhajtása fogantatba fog vétetni.

Deés, 1881. november hó 24.

A szamos-völgyi vasut
igazgatósága.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési minster ur f. é. 35083. sz. a. kelt leiratával, a Szamos-völgyi vasuttársaság igazgatóságának idei 3636. sz. a. kelt kérvényére, a nevezett vasut céljára e megye Nagy-Iklod, Dengeleg, Hesdát, Szamosujvár-Németi, Péterháza, Széplak, Némaközségek, valamint Szamosujvár szab. kir. és Deés rendezett tanácsu városok határaitban szükséges földterületeknek kisajátítását, az 1881. évi XLI. t.-cz. által megadott jogánál fogva engedélyezte.

Mint hogy a hivatkozott törvény 32. §-ában előírt és előzetesen megkísérlett egyezség létre nem jött, közigazgatási bizottságunk hivatkozva ezen törvény 33. §-ra az abban és a 38. és 39. §§-okban körülírt további teendők elvégzésére Szarvadi Pál kir. tanácsos és megyei alispán elnöklete alatt Várjon Lajos kir. főmérnök, Márkus János tisztiügyész és Placsintár Ödön megyei aljegyző személyéből alakított bizottságot ki küldötte és tárgyalási napul Nagy-Iklod községében folyó évi december 15-ike d. e. 10 óráját.

Dengeleg községében december hó 16. délelőtt 10 óráját.

Hezsdát községében december hó 16. délután 2 óráját.

Szamosujvár várossában december 17. d. e. 9 óráját.

Péterháza községében december 17-ike d. u. 2. óráját.

Szamosujvár-Németi községében decemb. hó 18-ka d. e. 10 óráját.

Széplak községében december 19-ike délelőtt 10 óráját.

Néma községében december 19-ike d. u. 2 óráját — és végre

Deés városában December 20-ikának délelőtt 10 óráját tüzte ki.

Erről az összes érdekelteket, hivatkozva az 1881. évi XLI-ik törv. cz. 34. §-ra azon hozzáadással értesítjük, hogy ezen kisajátításra vonatkozó tervrajz és összeírási munkálat 15. napon keresztül az érdekelte városok és községek, város és illetve község házánál kitéve van, az a hivatalos órák alatt bár ki által megtekinthető, és hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása fölött még azon esetben is érdemileg határozni fog, ha az érdekeltek közül a tárgyaláson senki sem jelenik meg.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Báró Miske Etelka özagysága

zálhai ingatlanai, úgy a mint azok a zálhai 29. számú tjkönyvben felsorolva, jövő 1882. év Szt.-György napjától kezdődőleg 6, vagy több évre is bérbe adandók. — A feltételek akár tulajdonos báróné öz nagysága, akár megbízott jószágigazgatója Bógózi Mihály urtól Bodajkon (u. p. Csurgó) levél útján megtudhatók.

9565.—1881.

Árverési hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye árvaszéke, mint gyámhatóság 1881. évi 7532. ár. sz. alatt kelt és jogerőre emelkedett végzése alapján Alsó-Szecsön elhalt néhai Grünstein József hagyatékát képező az alsó szöcsi 4, 12, 128, 148, 158, 70, 160, 167, 174, 178, 193, 52, 75, 82, 203, 204 és 43 számú tjkvekben foglalt ingatlan birtok és ehez tartozó erdő, legelő, 2 kövü lisztelő malom és korcsmajog $\frac{3}{4}$ része, az örökösök beleegyezése folytán folyó év december 12-én délelőtt 10 órakor a megyei árvaszéknél tartandó nyilvános árverés mellett örök áron elfog adadni, a $\frac{3}{4}$ rész birtok kikiállítási ára 4650 frt, mely összegnek 10%-át az árveréshez hozzá szállani kívánok az árverés megkezdése előtt az árverező biztosnak kötelesek befizetni.

Ha a fenn körülírt birtok $\frac{3}{4}$ részben a már megállapított vételárban árverezők nem jelentkezése esetével eladható nem lenne, azon esetben kiskoru Grünstein Gtela $\frac{1}{4}$ rész illetve fog árvereztetni, s ennek kikiállítási ára 1550 frt.

Az árverezési feltételek a hivatalos órák alatt az árvaszéki elnöknel megtekinthetők.

Szolnok-Dobokamegye árvaszékének Deésen, 1881. november hó 15-én tartott üléséből.

Pécsi Imre,
h. elnök.

Kiadó Szállás!

A Kis-Király utcában, a régi nyomda helyiség (Baló-ház), mely áll: 5 szoba, két kamara és konyhából, a hozzá tartozó kettős pinczével, hiuval, kettőssértés ol és vete-ményes kerttel együtt a jövő 1882. évi Szt.-György naptól kezdve kiadó.

Ertekezhetni Baló János tulajdonossal, — vagy a „Szolnok-Doboka” szerkesztőségével Deésen.